

Roviltnemnda i region 7 - Nordland

Saksbehandler, innvalgstelefon

Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Saksframlegg – møte 1/2022 i Roviltnemnda for region 7 – Nordland

Sak 1/2022 **Konstituering av roviltnemnda for region 7 – Nordland**

Sametinget har oppnevnt nye medlemmer til roviltnemnda samt at Klima- og miljødepartementet har oppnevnt nytt medlem som erstatning for Mona Nilsen, se vedlegg 1 og 2. Det framgår av roviltforskrifta § 5 med kommentarer at nemnda selv velger sin leder. Nemnda kan også velge nestleder dersom den finner det formålstjenlig.

Sekretariatets forslag til vedtak

Roviltnemnda i region 7 – Nordland velger følgende nemndsmedlemmer som leder og nestleder for nemnda:

Som leder velges: (ingen innstilling)

Som nestleder velges: (dersom nemnda ønsker å velge nestleder, ingen innstilling)

Leder og nestleder er valgt for to år, frem til Klima- og miljødepartementet har oppnevnt nye medlemmer etter fylkestingsvalget i 2023.

Sak 2/2022 **Godkjenning av innkalling**

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner innkalling til møte 2/2022 uten merknader.

Sak 3/2022 **Godkjenning av protokoll fra møte 6/2021**

Utkast til protokoll fra møte 6/2021 er publisert på nemndas nettside. Se også vedlegg 3.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner protokollen fra møte 6/2021 uten merknader.

Sak 4/2022 Drøftinger/orienteringer/referatsaker**a) Orientering fra Miljødirektoratet om aktuelle saker**

Legges fram i møte.

b) Orientering fra Mattilsynet om aktuelle saker

Legges fram i møte.

c) Orientering fra Statens naturoppsyn om aktuelle saker

Legges fram i møte.

d) Orientering fra Statsforvalteren om aktuelle saker

Legges fram i møte.

e) Fagrapporter og lignende

Relevante fagrapporter, utredninger og lignende:

- *Kleven, O. m.fl. 2022. DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2021. NINA Rapport 2111.*
- *Tovmo, M. m.fl. 2021. Overvåking av kongeørn i Noreg 2021. Resultat frå 12 intensivt overvaka område. NINA Rapport 2052.*
- *Eilertsen, S M. m.fl. 2022. Føring av reinsdyr – og føringrelaterte sykdommer. NIBIO POP 8 (4).*

f) Akuttsaker behandlet av Statsforvalteren

Dato	Område	Hva
29.12.2021	Hestmannen/Strandtindene rbd	Ekstraordinært tilsyn
06.01.2022	Saltfjellet rbd	Avslag – søknad om skadefelling av gaupe
27.01.2022	Byrkije rbd	Ekstraordinært tilsyn
18.02.2022	Voengel Njaarke rbd	Tillatelse – skadefelling av gaupe
25.02.2022	Voengel Njaarke rbd	Ekstraordinært tilsyn
04.03.2022	Voengel Njaarke rbd	Avslag – skadefelling av gaupe
04.03.2022	Byrkije rbd	Samling og flytting til mindre rovdyrutsatte områder

g) Brev til nemnda

Dato	Fra	Tema
29.11.2021	Mdir	Avgjørelse i klagesak – tillatelse til skadefelling av bjørn i Grane
15.12.2021	Mdir	Kvotepålegg for jakt på gaupe i 2022
05.01.2022	Voengel Njaarke rbd	Klage på kvotepålegg
07.01.2022	Saltfjellet rbd	Oversendelse klage – søknad om skadefelling av gaupe
11.01.2022	Mdir	Oversendelse av klage - klager på kvotepålegg for jakt på gaupe 2022
18.01.2022	Mdir	Beslutning om uttak av jerv i Narvik
19.01.2022	Mdir	Beslutning om uttak av jerv i Narvik
25.01.2021	Sametinget	Oppnevning av representanter til rovwiltnemnda region – 7 Nordland
28.01.2022	Mdir	Avgjørelse i klagesak – klage på avslag på søknad om skadefelling gaupe
01.02.2022	KLD	Avgjørelse i klagesak – klage på vedtak om kvotepålegg for jakt på gaupe i 2022
09.02.2022	KLD	Oppnevning av nytt medlem til rovwiltnemnda i forvaltningsregion 7
15.02.2022	Mdir	Kvotepålegg for betinget skadefelling av gaupe
17.02.2022	Ballangen Sau og Geit m.fl.	Anmodning om uttak av jerv
24.02.2022	Mdir	Planleggingsrammer for regionale rovwiltnemnder 2022
28.02.2022	Byrkije rbd	Søknad om skadefelling av jerv
28.02.2022	SF Nordland	Vedr klage på stopp i gaupejakta
08.03.2022	Mdir	Beslutning om uttak av jerv i Narvik

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sak 3/2022, drøftinger/orienteringer/referatsaker tas til orientering.

Sak 5/2022 Møteplan for rovviltnemnda region 7 – Nordland 2022

Sekretariatet anbefaler at nemnda fastsetter møteplan for de faste møtene i nemnda. I forslag til møteplan har vi listet opp de viktigste sakene.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland vedtar møteplan for 2022:

Møte 1/2022, 14. mars

- *Budsjett for FKT-tiltak 2022*

Møte 2/2022, 31 mai

- *Kvote for betinget skadefelling*
- *Kvote for lisensfelling av jerv*
- *Kvote for lisensfelling av bjørn*

Møte 3/2022, 18. oktober

- *Kvote for jakt på gaupe*
- *Anbefalinger om ekstraordinære uttak av jerv*

Ved behov kan det avtales ekstraordinære møter i løpet av året

Sak 6/2022 Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdependende tiltak – forbruk for 2021 og budsjett for 2022

Sekretariatets forslag til vedtak:

Nemnda godkjenner føringene i saksframlegget for Statsforvalterens videre saksbehandling, med følgende budsjettfordeling:

a) Drift av nemnda og sekretariatet, kap. 1420.21.

Budsjett på kr 825 000,- til dekking av møtegodtgjørelser og reiser til nemnda, og til drift av sekretariatet.

b) Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdependende tiltak, kap. 1420.73:

Årets tildeling er på kr 10 000 000,-. I tillegg kommer restmidler på kr 1 161 792,- fra 2021 som er utbetalt til tiltak i reindrifta i 2022. Dette gir et samlet budsjett for 2022 på kr 11 161 792,- fordelt som følger:

- *Tiltak i sauenevinga – kr 3 440 000,-*

Prioriterte tiltak:

- *Gjeting/utvida tilsyn i regi av beitelag/kommuner, i kombinasjon med vokterhund eller kadaverhund, og ved akutte tap.*
- *Elektronisk overvåking (innkjøp av radiobjeller/e-bjeller/smartbjeller).*
- *Planlagt tidlig sanking.*
- *Forsinket slipp på utmarksbeite.*
- *Kadaverhundarbeid (kurs/godkjenningsprøver).*

- Tiltak i reindrifta – kr 5 160 000,- (hvorav kr 1 161 792,- utbetalt som restmidler i desember 2021).

prioriterte tiltak:

- Flytting til mindre rovdyrutsatte beiteområder.
 - Samling med helikopter før flytting mellom sesongbeiter.
 - Intensiv gjeting i kombinasjon med tilleggsføring i tilknytning til kalvinga.
 - Tilleggsføring på vinteren som alternativ til flytting til mindre rovdyrutsatte beiteområder.
 - Tidlig slakting av kalv.
 - Elektronisk overvåking (radiobjeller/e-bjeller/smartbjeller).
- Andre tapseforebyggende tiltak – kr 1 000 000,-.
- Prioriterte tiltak:
- Kompetanseheving av kommunale/interkommunale skadefellingslag.
 - Kjøp av viltkamera til kommunale skadefellingslag.
 - Videreføring av jerveprosjektet til Prosjekt Utmark.
 - Videreføring av prosjekt i Grane kommune med hunder til skadefelling av bjørn.
 - FoU-prosjekter
- Skadefellingsutgifter, akuttsaker og andre hastesaker – 1 561 792,-.

Mot slutten av året gis Statsforvalteren fullmakt til å fordele restmidler i samsvar med nemndas budsjettvedtak og vedtatte føringer for dette i forvaltningsplanen.

c) Tjenestekjøp, kap. 1420.21:

Samlet budsjett for 2022 er kr 800 000,-, hvor det settes av midler til følgende tiltak:

- Bestandsregistrering av rovvilt inkl. dusører – kr 200 000,-.
- Årlig reindriftsseminar i regi av Statsforvalteren i Nordland – kr 50 000,-.
- Drift av kvotetelefon for kvotejakt og lisensfelling – kr 2 000,-.
- Kurs for kommunale skadefellingslag – kr 100 000,-.
- FoU-prosjekter.

Sekretariatets vurderinger

Drift av nemnda og sekretariatet, kap. 1420.21

Region 7 – Nordland får 825 000,- til dekking av møtegodtgjørelse og reiser til nemnda og til drift av sekretariatet. Dette er samme beløpet som i 2021. Miljødirektoratet har tildelt disse midlene basert på erfaring fra tidligere år, antatt møtefrekvens, reiseavstander og forventet kostnad til sekretariat.

Kostnadene med vakttelefonen hos Statsforvalteren belastes over post 1420.21, drift av nemnda og sekretariatet. Det legges opp til at vakttelefonen er bemannet gjennom hele året siden vi har både sau og tamrein i fylket, med åpningstider gjennom året tilpasset sannsynligheten for at det oppstår hastesaker i samsvar med inngått særavtaler mellom Statsforvalteren og fagforeningene:

- 2. januar til 14. mai kl. 09:00 til 19:00 alle dager.
- 15. mai til 1. oktober kl. 08:00 til 22:00 alle dager.
- 2. oktober til 23. desember kl. 09:00 til 19:00 alle dager.
- 24. desember til 1. januar kl. 10:00 til 14:00 alle dager.

I tillegg kan det ved behov iverksettes høyere beredskap.

Forebyggende og konfliktdependende tiltak, kap. 1420.73

Formålet med tilskuddsordninger er å sikre iverksettelse av effektive tapsforebyggende tiltak for å begrense de skadene rovvilt kan forårsake på produksjonsdyr i landbruket. For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt.

Tilskuddsordningen kan også brukes til konfliktdependende tiltak for å begrense ulemper for lokalsamfunn og andre grupper.

Saksframlegget bygger på følgende overordnede dokumenter:

- Planleggingsrammer for regionale rovviltnemnder 2022 (vedlegg 4).
- Rapport om vurdering av FKT-ordningen (NIBIO rapport 6.130.2020 *Vurdering av FKT-ordningen*).
- Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdependende tiltak (FKT-forskrifta), med kommentarer.
- Rovviltforliket av 2011 og andre sentrale føringer i rovviltforvaltninga
- Revidert forvaltningsplan for rovvilt i Nordland, vedtatt av nemnda 20. mars 2017 (med noen mindre justeringer 30. mai 2018). Forvaltningsplanens overordna forvaltningsprinsipper for bruk av FKT-midler:

- 3.2.1 FKT-budsjettet til reindrifta og sauenevinga skal fordeles tilnærmet 50/50
- 3.2.2 FKT-midler skal prioriteres til tapsforebyggende tiltak i områder hvor det er mål om ynglinger av de ulike rovviltartene (altså prioriterte områder for jerv eller bjørn og byrdefordelingsområde for gaupa). Tiltakene skal være tilpasset aktuell rovviltart for område.
- 3.2.3 Tilskudd til større/tyngre driftstilpasninger og omstilling er kun aktuelt i områder prioritert til jerv og/eller bjørn.
- 3.2.4 I områder hvor man mistenker rovvilttap kan det, uavhengig av arealdifferansieringen, brukes FKT-midler til tiltak som bedrer kunnskapsgrunnlaget, og som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og gir økt mulighet til å oppdage rovvilttap.
- 3.2.5 FKT-midler kan benyttes til kompetanseheving knyttet til skadefelling og jakt/felling, med mål om at uttak av rovvilt skal bli så effektivt som mulig. Samarbeidstiltak og tiltak som dekker flere kommuner skal prioriteres.
- 3.2.6 Det krevet normalt en egenandel for en del av tiltakene, inkludert tiltak som innebærer investeringer. På denne måten kan en sikre at flere brukere får støtte, og i tillegg at søker er motivert til å gjennomføre tiltaket. Størrelsen på egenandelen vil variere med omfang og type prosjekt.
- 3.2.7 Samarbeidstiltak skal generelt prioriteres framfor søknader fra enkeltpersoner.
- 3.2.8 Ved prioritering av midler mellom beiteområde/reinbeitedistrikt, skal rovdyrbelastningen i område vektlegges tungt. Videre skal det legges vekt på de aktuelle beitebrukernes/beitelagets/reinbeitedistrikts robusthet (sårbarhet, arbeidskraft, mv).
- 3.2.9 For tiltak hvor det er utarbeidet nasjonale standarder, skal disse følges med mindre annet er presisert i tilsagnsbrevet. Dette gjelder tidlig nedsanking av sau og beredskapsarealer, bruk av vokterhund og bruk av rovviltsikre gjerder.

3.2.10 Eventuelle ubrukte FKT-midler ved slutten av året skal fordeles etter følgende prioritering:

- a) Restmidler kan benyttes til finansiering av flerårige prosjekter av større omfang
- b) Restmidlene kan benyttes til tiltak som initieres av Roviltnevnemnda eller Statsforvalteren
- c) Dersom mengden restmidler gir rom for det, kan disse benyttes til tiltak i reindrifta som skal gjennomføres i vinterhalvåret. I slike tilfeller skal Statsforvalteren informere alle reinbeitedistrikt om muligheten til å søke midler innen en fastsatt frist. Slike midler blir utbetalt forskuddsvis i slutten av desember.

Samlet budsjettstørrelse

Forslag til fordeling av FKT-midlene er gjort i samarbeid mellom klima- og miljøavdeling og landbruks- og reindriftsavdelinga hos Statsforvalteren. Roviltnevnemndas økonomiske rammer for 2022 er på 10 000 000,- til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Dette er en økning på kr 1 mill. fra i fjor.

I november 2021 fordelte rovviltnevnemnda ubrukte restmidler. Kr 1 161 792,- ble utbetalt til tiltak i reindriftsnæringa. Vi har synliggjort disse restmidlene sammen med den nye tildelingen av midler for 2022, siden restmidlene i stor grad brukes til tiltak som pågår i 2022. Det betyr at nemnda har et samlet budsjett for 2022 på kr 11 161 792,- hvis man regner med utbetalte restmidler i 2021.

Samlet søknadssum for FKT-midler er på over 20 millioner kroner (se tabell 1). Dette innebærer nødvendigvis en tøff prioritering mellom ulike typer tiltak.

Oversikt tiltakstyper/søknader

Oversikt over forbruk og søknader fordelt på tiltakstyper:

FKT, kap. 1420.71	Budsjett 2021 inkl. restmidler 2020	Forbruk 2021 inkl. restmidler 2020	Fordelte restmidler 2021	Søknader 2022	Budsjett- forslag 2022
Planlagte tiltak i sauenæringa					
Planlagt tidlig sanking		403 746,-		839 967,-	
Forsinka slipp på beite		95 000,-		267 300,-	
Flytting til annet beite					
Planlagt gjeting/utvida tilsyn		998 132,-		3 242 138,-	
Gjeterhund/vokterhund				110 000,-	
El-gjerde til rovviltsikring					
Beiting på inngjerdet areal					
Beredskapsareal					
Bruk av tekniske tiltak				182 588,-	
Andre tiltak				127 575,-	
Kadaverhundarbeid		83 324,-		404 000,-	
Elektronisk overvåking		775 074,-		4 134 375,-	
SUM sau	3 000 000,-	2 355 276,-		9 307 943,-	3 440 000,-
Planlagte tiltak i reindriften					
Flytting til annet beite		1 300 199,-	448 577,-	2 888 857,-	
Planlagt intensiv gjeting		459 737,-		1 323 200,-	
Kalving i gjerdet				106 000,-	
Føring av rein i perioder		1 618 330,-	713 125,-	4 989 256,-	
Bruk av tekniske tiltak				115 000,-	
Tidlig slakting		289 987,-		429 200,-	
Andre tiltak				100 000,-	
Kadaverhundarbeid					
Elektronisk overvåking		177 896,-		258 000,-	
SUM rein	4 500 000,-	3 846 149,-	1 161 792,-	10 209 513,-	5 160 000,-
Andre tapsforeb. tiltak					
Felling/jakt	820 000,-	769 183,-		942 850,-	
FoU	155 000,-	221 000,-		220 000,-	
Diverse				30 000,-	
SUM andre tapsforeb. tiltak	975 000,-	990 183,-		1 192 850,-	1 000 000,-
Akutte tapsforeb. tiltak					
Skadefelling		336 048,-			
Sau – forsinka slipp		34 260,-			
Sau- tidlig sanking		432 918,-			
Sau – gjeting/utvida tilsyn		99 690,-			
Rein – intensiv gjeting		109 190,-			
SUM akutte tiltak	1 200 000,-	1 012 106,-			1 561 792,-
Konfliktdempende tiltak	200 000,-	460 000,-		0,-	0,-
SUM FKT	9 875 000,-	8 663 714,-	1 161 792,-	20 710 306,-	11 161 792,-

Forvaltningsplanen, soneforvaltning og fordeling mellom sau og rein

Iverksetting av tapsforebyggende tiltak i beitenæringene er et viktig virkemiddel som en del av den tydelige soneforvaltningen. Det framgår av rovviltforliket at: «I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunktet i forekomst av rovvilt i beiteområdet».

I forvaltningsplanen er det slått fast at FKT-midler skal prioriteres til tapsforebyggende tiltak i områder hvor det er mål om yngling av de ulike rovviltartene (pkt. 3.2.2). Med den vedtatte arealsoneringen er det svært lite sau på beite i prioriterte rovviltområder for bjørn og jerv. Det er også begrenset med sau i områder som grenser opp mot prioriterte rovviltområder for bjørn og jerv.

Det vil derfor være lite behov for FKT-midler til sauene i disse områdene. Imidlertid er det flere reinbeitedistrikter med viktige beiteområder innenfor prioriterte rovviltområder for bjørn eller jerv. Prioritering av FKT-midler til tiltak i disse områdene vil være i tråd med prinsippet om tydelig soneforvaltning.

Utenfor rovdyrsonene skal tapsforebygging i utgangspunktet skje gjennom regulering av rovviltbestandene, og det skal i utgangspunktet ikke være nødvendig med tyngre beitetilpasningstiltak. Med en arealdifferensiering som ikke er egnet for å ivareta de vedtatte regionale bestandsmålene for jerv og bjørn i Nordland, blir situasjonen mindre forutsigbar og forvaltningsplanen bidrar derfor i liten grad til en tydelig og målrettet bruk av FKT-midlene.

I og med at gaupebestanden skal forvaltes ut fra et byrdefordelingsprinsipp, er det aktuelt å prioritere midler til alle områder hvor det kan oppstå tap til gaupe. Samtidig er det færre aktuelle tapsforebyggende tiltak mot tap til gaupe, enn for eksempel mot tap til bjørn eller jerv.

Rovdyrenes arealbruk og vandringskapasitet tilsier at det kan oppstå tapssituasjoner utenfor rovdyrsonene. Spesielt med tanke på en arealdifferensiering som ikke er egnet for å ivareta de vedtatte regionale bestandsmålene for jerv og bjørn i Nordland. Erfaring viser at skadefelling er svært vanskelig på barmark, og det må derfor forventes at det oppstår situasjoner hvor man ikke lykkes med uttak av skadegjørende rovvilt i prioriterte beiteområder. I lys av dette kan det være riktig å bruke FKT-midler utenfor rovviltsonene, særlig til tiltak som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og økt mulighet til å oppdage rovvilttap.

I forvaltningsplanen er det lagt opp til 50/50 fordeling mellom sauene og reindriften. De siste årene har nemnda imidlertid prioritert mer midler til reindriften, med en 40/60 fordeling.

I 2021 var samlet FKT-budsjett på kr 9 875 000,- (inkl. utbetalte restmidler i 2020). Av dette ble kr 6 877 483,- utbetalt til tiltak i sauene og reindriften i 2021, hvorav ca. 42 % gikk til tiltak i sauene og ca. 58 % gikk til reindriften. Dette er inkludert akuttmidler som ble tildelt løpende gjennom året fra felles budsjettpost. Det var tilsvarende fordeling mellom sau og rein i 2020.

Vi foreslår også i år å prioritere reindriften noe høyere enn sauene. Begrunnelsen for dette er:

- Beitearealbruk i områder som er prioritert til jerv og bjørn tilsier at man bør prioritere midler til tiltak hos reieiere som har årstidsbeiter innenfor disse områdene
- Ulik utvikling i tapsomfang i sauene og reindriften. I sauene har både antall erstatningssøknader og antall sau og lam som omsøkes og erstattes som tapt til rovvilt gått ned de siste årene. Rovvilttapene er relativt sett lave tall sett i forhold til tapshistorikk de siste tjue årene. Tall over tap og produksjon i reindriften viser en svært krevende situasjon og utvikling med svært store kalvetap og liten produksjon. Gjennomsnittlig tilgang på kalv etter tap (altså kalv til slakt og påsett) var i 2020/2021 på 36 % av simletallet. For flere distrikter var det lavere enn 30 %.
- Selv om årsakene til den negative utviklingen i reindriften kan være sammensatt og variere mellom de ulike distriktene, er det sannsynlig at rovvilt er en viktig faktor over hele området. Vi vurderer derfor at det er riktig å prioritere FKT-midler også til distrikter som ikke berøres av prioriterte rovviltområder for bjørn eller jerv.

Av et samlet budsjett på 11 161 792,- (inkl. utbetalte restmidler i 2021) foreslår vi at kr 8 600 000,- fordeles til tapsforebyggende tiltak i sauene og reindriften (inkl. restmidler som ble utbetalt til reindriften i desember 2021), mens resten går til andre tiltak. Vi foreslår at reindriften får 60 % (kr 5 160 000,-).

000,- av midlene og saueneæringa for 40 % (3 440 000,-). Dette er samme prosentfordeling som nemnda vedtok de fire foregående årene.

Dialog med beitenæringene

I forbindelse med utarbeiding av dette saksframlegget har vi gjennomført et møte med Nordland Reindriftssamer og ett møte med Nordland Bondelag, Nordland Sau og geit og Nordland Bonde- og småbrukarlag, hvor vi har orientert om vårt arbeid med FKT-ordningen, og diskutert de ulike tiltakstypene. Vi erfarer at dette er nyttig i arbeidet med å bruke FKT-midlene på best mulig måte i beitenæringene.

Nærmere om de ulike tiltakene:

Nedenfor har vi omtalt de ulike tiltakstypene hver for seg, med noen erfaringer fra 2021 og anbefalinger for 2022.

I Riksrevisjonens undersøkelse om rovviltforvaltninga i 2019, jf. dokument 3:13 (2018-2019), var ett av hovedfunnene at miljøforvaltninga har for lite kunnskap om tapsårsaker og om effekter av forebyggende tiltak. Som en oppfølging av dette ble det gjennomført et nasjonalt prosjekt i regi av NIBIO og NINA der oppgaven var å vurdere om formålet med FKT-forskrifta kan realiseres på en bedre måte enn i dag, og i så fall hvordan. De leverte sin rapport i desember 2020, og denne vil nå bli fulgt opp av Miljødirektoratet. Rapporten inneholder blant annet en vurdering av ulike tiltak som kan finansieres innenfor gjeldende FKT-forskrift, og vi har derfor sett på hva NIBIO og NINA vurderer og anbefaler for de ulike typene tiltak.

Elektronisk overvåking – gjelder både for reindrifta og saueneæringa

For saueneæringa ble det i Nordland i 2021 utbetalt mest tilskudd til bruk av radiobjeller, til sammen ca. kr 805 000,-. Dette er ca. 105 000,- lavere enn 2020. Beløpet utbetalt til radiobjeller i reindrifta er betydelig lavere; ca. 177 000,- fordelt på tre siidaandeler og tre reinbeitedistrikt. Dette har sammenheng med at reindrifta velger å prioritere tilskudd til andre tiltak.

Vi ga tilsagn om et beløp som kunne dekke inntil 90 % av kostnader med innkjøp og drift første år, uavhengig av ønsket leverandør. Prisene per enhet varierer en del mellom de ulike leverandørene, noe som betyr at antallet enheter de kan kjøpe inn for tilsagnsmidlene vil variere.

Rapporteringen fra i fjor viser at brukerne generelt er fornøyd med bruken av radiobjeller. I år som i fjor har det vært noe problemer med Telespor, og dette har hatt innvirkning på hvor god tapsreducerende effekt brukerne syns tiltaket har hatt. Reindrifta rapporterer om at radiobjellene i stor grad effektiviserer tilsyn og kadaverfunn, samt at de tidlig kan oppdage uro i flokken og deretter ta stilling til om akutte tiltak må iverksettes. Saueneæringa rapporterer i stor grad om det samme, i tillegg til at radiobjeller er svært effektivt i forhold til ordinær eller tidlig sanking.

Tidligere år har rovviltnemnda signalisert et ønske om å prioritere tilskudd til radiobjeller i både saueneæringa og i reindrifta. I år som i fjor er det fra saueneæringa klart størst beløp knyttet til innkjøp av radiobjeller. Det er også noen som søker om tilskudd til drift av tidligere innkjøpte radiobjeller, noe som ikke har vært prioritert å gi tilskudd til de siste årene. I alt er det 38 søknader fra saueneæringa, med samlet søknadssum på ca. 4,1 millioner kroner. Fra reindrifta har vi mottatt 11 søknader med en samlet søknadssum på ca. kr 258 000,-.

Årets søknader omfatter i hovedsak bruk av radiobjeller fra Telespor, Findmy og Smartbjella. Men det er også en økende interesse for bruk av Nofence-klaver, og en del av søknadene fra saueneæringa gjelder disse. Nofence er et system for virtuell inngjerding av beitedyr, hvor man ved hjelp av strøm

og lyd i klaven som dyret bærer, avgrenser tilgjengelige beiteområder. Vi vurderer at det ikke bør prioriteres tilskudd til bruk av Nofence-klaver.

Bruk av radiobjeller er i FKT-forskrifta ikke ansett som et direkte tapsreducerende tiltak, men et indirekte tapsforebyggende tiltak, samt konfliktdempende, jf. NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Tiltaket kan bidra med bedre kunnskap om tapsårsaker og bedre beitedyrberedskapen med at skadesituasjoner oppdages tidligere slik at akutte tiltak kan iverksettes (eks. økt tilsynsaktivitet, akutt nedsanking eller skadefelling). Elektronisk overvåking som fører til funn av kadaver og som kan bidra til økt dokumentasjonsgrad kan være fornuftig å utføre i enkelte beiteområder med spesielle utfordringer for å dokumentere tap på beite. Denne kunnskapen vil kunne påvirke beitedrifta generelt, forvaltningen av rovvilt, samt erstatning for husdyr og tamrein tapt til freda rovvilt. FKT-forskrifta § 6 hjemler tilskudd til tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget. Dersom radiobjeller driftes og organiseres gjennom beitelag eller reinbeitedistrikt vil man bedre kunne sikre at utstyret blir brukt til hensikten, og ikke som et ordinært driftsverktøy.

Vi foreslår at det også i år prioriteres til innkjøp av radiobjeller. Ved behandling av de enkelte søknadene vil vi legge vekt på behovet for bedre kunnskap om tapsårsaker i søkers område, og sannsynlig rovviltbelastning i område. I tillegg til de rovvilt-relaterte fordelene ved bruk av radiobjeller, er det også klare driftsmessige fordeler i forbindelse med tilsyn og sanking. Vi legger derfor opp til en videreføring av praksis med å dekke 90 % av innkjøpskostnader inkl. første års driftskostnader, og at det ikke kan påregnes framtidige tilskudd til å dekke driftskostnader.

Droner – gjelder både for reindrifta og saueneringa

Vi har i 2022 mottatt noen få søknader fra både reindrifta og saueneringa om kjøp av drone, med samlet søknadssum på ca. kr 200 000,-. Tidligere år har vi avslått enkeltsøknader av droner, og heller prioritert midler til kunnskapsformidling om bruk av droner i beitenæringene, samt utprøvningsprosjekter i samarbeid mellom FoU-institusjoner og beitenæringene. Vi foreslår å videreføre denne praksisen.

Planlagte tiltak – sau

Vi har mottatt 48 søknader om tapsforebyggende tiltak i saueneringa. Flere av søknadene er felles for hele beitelaget/kommer, mens andre kun omfatter enkeltbrukere eller et fåtall brukere. Søknadene omfatter ca. 59 000 sau og lam. Dette utgjør ca. 32 % av all sau og lam som slippes på utmarksbeite i fylket. Til sammenligning var det i 2021 totalt ca. 53 000 dyr i besetningene som søkte erstatning for rovvilttap.

Tall fra erstatningsoppgjør for husdyr tatt av fredet rovvilt i 2021 viser betydelig geografiske variasjoner i fylket. Flest sau ble erstattet i Hattfjelldal, etterfulgt av Saltdal, Narvik, Grane og Hemnes. Ser man på prosentandel rovvilterstattede dyr av samlet sauetall i kommunen, kommer Narvik øverst, etterfulgt av Grane, Fauske, Saltdal og Hamarøy.

Geografisk fordeling av mottatte FKT-søknader fra saueneringa vises i tabellene nedenfor. Vi vurderer at FKT-midler bør prioriteres til kommuner, beitelag og enkeltbrukere hvor det ut fra erfaring er størst fare for rovvilttap, da det er der behovet for å forebygge rovvilttap vil være størst.

Kommune	Ant. fellessøknader fra beitelag/organisasjoner	Ant. søknader fra enkeltbruk	Omsøkte tiltak
Brønnøy		1	Planlagt tidlig sanking, forsinka slipp, radiobjeller og andre tiltak
Vevelstad		1	Radiobjeller
Grane	1	4	Utvida tilsyn med vokterhund, utvida tilsyn med kadaverhund, planlagt tidlig sanking, radiobjeller, Nofenceklaver.
Hattfjelldal	2	1	Utvida tilsyn med vokterhund, utvida tilsyn med kadaverhund, sankegerder, kadaverhundkurs, radiobjeller.
Vefsn		2	Radiobjeller
Leirfjord	1	1	Planlagt tidlig sanking, utvida tilsyn, radiobjeller, Nofenceklaver
Alstahaug		1	Radiobjeller
Hemnes	3	1	Utvida tilsyn med kadaverhund, deltakelse på kadaverhundkurs, radiobjeller
Rana	2	9	Forsinka slipp, planlagt tidlig sanking, utvida tilsyn, bruk av kadaverhund, radiobjeller, Nofenceklaver, drone
Nesna		1	Radiobjeller
Lurøy	1		Radiobjeller
Rødøy		1	Radiobjeller
Beiarn	1		Utvida tilsyn med kadaverhund, radiobjeller
Saltdal	3	2	Planlagt tidlig sanking, radiobjeller, utvida tilsyn med vokterhund, kjøp av viltkamera, utvida tilsyn med kadaverhund, kjøp av vokterhunder, kadaverhundkurs
Sørfold	1		Utvida tilsyn
Hamarøy	1		Utvida tilsyn med kadaverhund, kadaverhundkurs, radiobjeller
Narvik	1	3	Forsinka slipp, utvida tilsyn, Nofenceklaver, utvida tilsyn med kadaverhund, kadaverhundkurs, planlagt tidlig sanking
Evenes		1	Forsinka slipp, planlagt tidlig sanking, utvida tilsyn, radiobjeller
Hadsel		1	Utvida tilsyn, radiobjeller
Flakstad		1	Radiobjeller

Planlagt tidlig sanking

I år har vi mottatt 15 søknader med et samlet søknadsbeløp på ca. kr 840 000,-. I 2021 ble det utbetalt ca. kr 400 000,- til planlagt tidlig sanking av sau (kompensasjon og sankehjelp). Det ble gitt kompensasjon på kr. 7,- per dyr per dag for perioden 20. august til 15. september og sankehjelp på kr. 20,- per dyr som ble sanket ned før 1. september. Det ble stilt krav om at minimum 70 % av dyrene skulle være nede innen 1. september og nær alle dyrene skulle være nede innen 15. september.

Tidlig sanking er et direkte tapsreducerende tiltak hjemlet i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr fra beitedyr* og er ansett som et av de mest effektive tiltakene vi har mot tap til rovdyr, jf. NIBIO-rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Siden dyra som blir sanket går på inngjerdet beredskapsareal eller inngjerdet innmark, krever det imidlertid høye krav til hjemmebeite både når det gjelder kvalitet og kvantitet, selv om det gis kompensasjon for fôrutgifter og leie av jord eller beite. I områder med årlige store tap til jerv på sensommeren og høst har tidlig sanking som fast ordning ført til betydelig reduksjon i tapene, jf. standard for tidlig nedsanking. Det er avgjørende for resultatet at alle besetninger innen samme beiteområde gjennomfører tiltaket og at samtlige beitedyr sankes ned fra beiteområde raskest mulig.

Rapporteringen fra i fjor viste at de aller fleste brukerne syns tiltaket har hatt en god tapsreducerende effekt. Flere brukere har uansett opplevd tap i utmark i beitesesongen, men mener likevel at tapet ville vært betydelig større dersom de hadde sanket ved en senere anledning. Kostnader ved tiltaket trekkes fram som en ulempe da tiltaket krever mye i form av for eksempel fôrkostnader og parasittbehandling av besetning for å senke smittepress.

Vi forslår å videreføre de siste års praksis med å gi tilskudd til søknader som omfatter alle besetninger i naturlig avgrensede beiteområder hvor det erfaringsmessig kan oppstå betydelig tap til jerv eller bjørn. Tiltaket skal gjennomføres i henhold til fastsatt standard.

Forsinket slipp på utmarksbeite

I 2021 ble det utbetalt kr 95 000,- til forsinka slipp hos syv besetninger. Det ble gitt tilskudd på kr 10,- per dag per voksne søye. Rapporteringen fra i fjor viser at de fleste syns tiltaket har hatt meget god eller god tapsreducerende effekt. Bedre kontroll på hva som slippes av dyr og større og mer robuste lam går igjen i rapporteringene. Imidlertid beskrives også ulemper som for eksempel fôrkostnader og økt smittepress i besetning.

Forsinket slipp på utmarksbeite er også ett av tiltakene som er omtalt i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr* og er ansett som ett av de mest effektive tiltakene mot tap til rovdyr, jf. NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Ved forsinka slipp blir lammene større og mer robuste, med økt evne til å følge søya før de slippes i utmark. Tiltaket anses som helt nødvendig av dyrevernmessige hensyn i enkelte områder, og kan være aktuelt i besetninger med lave slippvekter og samtidig høyt tapstall for lam, jf. NIBIO-rapport.

I år har vi mottatt åtte søknader med en samlet søknadssum på ca. kr 270 000,-. Vi foreslår at forsinket slipp på utmarksbeite inngår blant tiltakene prioritert for FKT-midler.

Gjeting/utvida tilsyn

I 2021 ble det utbetalt ca. kr 998 000,- til gjeting/utvida tilsyn og flest var utbetalt til beitelag/foreninger. I år har vi mottatt 23 søknader med samlet søknadsbeløp på ca. 3,2 millioner kroner, noe som også var søknadsbeløpet i fjor.

Det framgår av FKT-forskrifta § 5 b) med kommentarer at utvida tilsynsaktivitet alene ikke støttes økonomisk. Imidlertid støttes tiltaket i kombinasjon med andre tiltak som er nevnt i forskriftens § 5 da utvida tilsyn i seg selv ikke anses å ha en direkte tapsreducerende effekt.

Tilsyn i beiteområde er en del av den ordinære drifta både i husdyr- og tamreinnæringa, og det enkelte foretak er gjennom dyrevelferdsloven og erstatningsforskriften for husdyr og tamrein pålagt et minimum av tilsyn på en gang per uke. Tilsynet skal også tilpasses beiteområdets- og besetningens størrelse. For å sikre tilstrekkelig god dyrevelferd må man særlig forvente at det i store besetninger med sau utføres tilsyn utover minimumskravet i lovverket.

Bruk av utvida tilsynsaktivitet i kombinasjon med vokterhund eller kadaverhundekvipasjer er ikke ansett som et direkte tapsreducerende tiltak, jf. NIBIO-rapport *Vurdering av FKT-ordningen* og NIBIO Rapport *Kartlegging av effektiviteten i kadaversøk med hund*. Likevel er det ansett som et hensiktsmessig tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget om tapsårsaker i beiteområde og ved bruk i en akutt skadesituasjon for å få en rask oversikt over situasjonen, finne døde/skadde dyr og evt. iverksetting av akutte tiltak som intensivering av tilsyn, tidlig nedsanking eller skadefelling, for å hindre nye skader. Et systematisk søk over et begrenset område kan øke gjenfunnsprosenten av tapte dyr og denne kan føre til en høyere dokumentasjon av tap i utmark, samt at den økte menneskelige aktiviteten og hundens lukt kan virke avskrekkende for rovvilt.

Rapporteringen fra i fjor viser at brukere generelt mener tiltaket har en god tapsreducerende effekt. Rask oppdaging av rovvilttap gjør at man kan iverksette andre tapsforebyggende tiltak. Det ekstra tilsynet i seg selv har også virket å være rovdyravskrekkende. Samtidig har noen brukere også rapportert at tiltaket har hatt liten eller usikker effekt på grunn av lite tilgjengelig ekvipasjer i

kommunen, en koronasituasjon som har hindret nye kurs/samlinger og godkjenninger og at det har vært for lite tilskuddsmidler til å kunne gjennomføre ønsket mengde tilsyn da tilsyn uten hund har vist seg å være lite hensiktsmessig.

Vi foreslår å videreføre praksis med at beitelag som erfaringsmessig opplever rovvilttap kan få tilskudd som de disponerer gjennom beitesesongen til utvida tilsyn ved akutte tap. Vi foreslår også å videreføre praksis med tilskudd til bruk av vokterhundekvipasjer i områder hvor det erfaringsvis kan oppstå tap til bjørn. Tiltaket skal gjennomføres i henhold til fastsatt standard. Vi legger opp til at alle former for tilskudd til gjeting/utvida tilsyn primært gis til fellessøknader fra beitelag eller andre samarbeidsformer.

Gjeterhund/vokterhund

Når det søkes om tilskudd til utvida tilsyn med bruk av hunder, føres det også gjerne på kostnader med deltakelse på kurs, hold av hunder og kjøp av hunder. Kursing og kjøp/hold av gjeterhunder mener vi at ikke bør prioriteres da dette ikke kan anses som tilskuddsberettiget tiltak etter FKT-forskrifta. Vi foreslår å videreføre praksis med at de som får tilskudd til bruk av vokterhund og kadaverhund innenfor tilsagnsbeløpet kan føre noen kostnader med både hold og kjøp av hunder som en del av tiltaket. I tillegg foreslår vi å kunne bruke FKT-midler til innkjøp av to vokterhundvalper med mål om å teste ut slike hunder på patrulje i et område hvor jerv og gaupe erfaringsmessig står for de største rovvilttapene.

Bruk av tekniske tiltak

Vi har mottatt noen søknader fra beitebrukere om kjøp jaktradio, kikkerter og viltkamera. Vi vurderer at dette ikke bør prioriteres. Dette er samme praksis som tidligere år.

Andre tiltak

To søknader som omhandler kjøp av sankegjerder og vedlikehold av permanent sauenettinggjerde er ført på denne posten. Vi vurderer at dette ikke er et direkte tapsreducerende tiltak som kan støttes, og søkere er oppfordret til å kontakte kommunen om ordningen med tilskudd til tiltak i beiteområder.

Kadaverhundkurs

I 2021 ble det gitt tilsagn om midler til gjennomføring av kadaverhundkurs i Saltdal og Hattfjelldal. På grunn av covid-situasjonen ble kurset i Saltdal ikke gjennomført. Også i år har vi mottatt søknader om arrangering av kadaverhundkurs i Saltdal og Hattfjelldal. Vi vurderer at kursing og kompetanseheving bør prioriteres når man også prioriterer å bruke FKT-midler til utvidet tilsyn med kadaverhundekvipasjer, og foreslår derfor at nemnda åpner for å prioritere slike tiltak. Tilskuddet hjemles i FKT-forskrifta § 6 Tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget.

Beredskapsareal, rovviltavvisende gjerder og beiting på inngjerdet areal

Vi har i år ikke mottatt noen søknader om tilskudd til oppdyrking av beredskapsareal, oppsett av rovviltavvisende gjerder eller beiting på inngjerdet areal.

Slike tiltakene er hjemlet i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr* og er ansett som tiltak med god tapsreducerende effekt, jf. NIBIO-rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Opparbeiding av beredskapsareal er en forutsetning for muligheten for akutt tidlig nedsanking, og ekstra beiteareal vil i mange tilfeller også være en forutsetning for bruk av tiltaket forsinket slipp på utmarksbeite og planlagt tidlig nedsanking. For å sikre sauene som beiter på beredskapsarealene, er det et krav at de skal være inngjerdet med rovdryavvisende gjerder. Det bør også legges en plan for

tilleggsfôring eller flytting av dyr dersom fôrtilgangen skulle bli dårlig. Egnende areal er ansett som en begrensende faktor for dette tiltaket, jf. NIBIO rapport. *Vurdering av FKT-ordningen.*

Roviltnemnda har i flere år prioritert ned tilskudd til oppdyrking av nye beredskapsarealer, og i de siste årene har vi mottatt kun et fåtall søknader på dette tiltaket. I år som i fjor, anbefaler vi at nemnda gjør en ny vurdering av bruken av tilskuddsmidler til beredskapsareal og beiting på inngjerda arealer etter at den planlagte nasjonale evalueringen er gjennomført og fulgt opp, og etter at vi har fått på plass en ny forvaltningsplan hvor arealdifferansieringen mellom beitedyr og rovdyr kan brukes aktivt til prioriteringen av FKT-midler. Fram til da vurderer vi at slike søknader bør prioriteres lavt, men at det åpnes for at enkelte søknader kan støttes.

Planlagte tiltak – rein

Vi har mottatt 29 søknader fra reindriften i år, samt 14 søknader om restmidler utbetalt i desember som blir sett i sammenheng med årets søknader. Vi har mottatt søknader fra både reinbeitedistrikt, siidagrupper og siidaandeler. Det er ulik praksis mellom distriktene om hvorvidt de velger å søke sammen, hver for seg eller en kombinasjon. Hvis vi tar med restmiddelsøknadene, er samtlige distrikt i Nordland reinbeiteområde representert.

Vi har fortsatt praksisen med å sende kopi av søknader fra siidaandeler og siidaer i distriktet til distriktsleder til informasjon. Dette er gjort for at distriktet skal være orientert om hvilke søknader som er sendt inn fra reineiere i distriktet. Vi vil også sende kopi av vedtaksbrevene til distriktet.

Reinbeitedistrikt	Søknad fra distriktet	Ant. siidaandeler i enkeltsøknader	Omsøkte tiltak
Voengel Njaarke	x	6	Samling med helikopter før flytting, transport av rein, intensiv gjeting og tilleggsfôring av simler under kalvinga, fôring av okser og fjorårskalv på eget område, intensiv gjeting på kysten, kjøp av radiobjeller.
Jillen-Njaarke	x	2	Flytting til og fra vinterbeite på kysten, tilleggsfôring på vinterbeite, tilleggsfôring på vinterbeite og rein i nattgjerdet, intensiv gjeting i forbindelse med flytting, intensiv gjeting og tilleggsfôring av simler under kalvinga og kjøp av radiobjeller
Byrkije	x	1	Flytting til og fra vinterbeite, tilleggsfôring på vinterbeite, intensiv gjeting og tilleggsfôring av simler under kalvinga, tidlig samling og slakt av kalv, kjøp av radiobjeller og drone.
Røssåga/Toven		2	Flytting til og fra vinterbeite på kysten, intensiv gjeting og tilleggsfôring av simler under kalvinga, samling og tidlig slakt av kalv, fôring av okser i gjerdet og kjøp av radiobjeller.
Hestmannen/ Strandtindene	x		Samling før flytting, flytting til og fra vinterbeite på kysten, helikoptersamling før flytting til kalvingslandet, samling og tidlig slakt av kalv og kjøp av radiobjeller.
Ildgruben	x		Tilleggsfôring på vinterbeite.
Saltfjellet	x	7	Flytting til og fra vinterbeite på kysten, tilleggsfôring på vinterbeite, intensiv gjeting og tilleggsfôring av simler under kalvinga, samling og tidlig slakt av kalv og kjøp av mobil gjeterbu, drone og radiobjeller.
Balvatn	x		Helikoptersamling før flytting til sesongbeiter og tilleggsfôring på vinterbeite.
Duokta	x		Tilleggsfôring på vinterbeite, helikoptersamling av gjenværende småflokker som ikke ble med på hovedsamlingen på kysten, bruk av helikopter under høstsamlingen, intensiv gjeting og tilleggsfôring under kalvinga og kjøp av radiobjeller.
Stajggo-Habmer		3	Flytting til og fra vinterbeite på kysten med helikopter og ferge og kjøp av radiobjeller.
Frostisen		1	Tilleggsfôring på vinterbeite.
Skjomen	x		Tilleggsfôring på vinterbeite, intensiv gjeting og tilleggsfôring under kalvinga, kalving i gjerdet og kjøp av radiobjeller.

Samordning med tilskudd over reindrifftsavtalen

Fôring av rein og transport av rein til alternative beiteområder kan også være tilskuddsberettiget etter reindrifftsavtalen. I slike tilfeller kan det være behov for å samordne bruk av FKT-midler med andre offentlige midler. Det gjelder ordningen *Tilskudd til utgifter ved fôring og flytting som følge av manglende konvensjon mellom Norge og Sverige om reinbeite, hvor Ildgruben, Saltfjellet, Byrkije og Balvatn har søkt om tilskudd de siste årene*. Videre vil det i år med beitekriser, som inneværende vinter, er det mulig for berørte distrikt å søke om midler fra kriseberedskapsfondet.

Nedenfor har vi omtalt de ulike tiltakene, erfaringer fra 2021 og anbefalinger for 2022.

Samling og flytting av rein

I 2021 utbetalte Statsforvalteren ca. kr 1 300 000,- i FKT-tilskudd til samling og flytting av rein mellom ulike sesongbeiter, til dekking av helikopterbruk og transportkostnader. Det ble gitt tilskudd til siidaandeler, siidagrupper og til distrikt.

Rapporteringen fra i fjor viser at reineierne generelt syns at tiltaket har hatt god eller meget god tapsreducerende effekt ved at det skiller rovdyr og beitedyr fra hverandre. Det går igjen at de reineierne som har hatt mulighet til å flytte til øyer, syns at tiltaket har hatt spesielt god effekt. Vi har fått noen få tilbakemeldinger på at det har gått mye tid på gjeting av gjenværende rein på grunn av at værforhold har hindret en så effektiv samling som ønsket.

I 2022 er det søkt om ca. 2 900 000,- til utgifter med samling og flytting av rein, i tillegg til at det ble utbetalt kr 479 000,- i restmidler til dette tiltaket i desember 2021. Kostnadene er i hovedsak knyttet til bruk av helikopter for samling og/eller driving av rein, transport med bil inkl. eventuelle ferger, samt andre utgifter som innleid arbeidskraft, fôring, fôringsutstyr og gjerdeutstyr.

Flytting mellom ulike sesongbeiter er en del av reindriffts naturlige driftsmønster, og skillet mellom hva som kan anses som ordinær drift og hva som er et tapsforebyggende tiltak kan være en vanskelig grense. Dersom flytting innebærer at man bruker mindre rovdyrutsatte beiteområder deler av året, kan det bidra til å redusere rovvilttapet ved at reindriffta får en «pause» fra rovdyrtrykket noen måneder i året. Tiltaket kan vær spesielt godt dersom man kan flytte til øyer, og dersom FKT-midlene brukes til å flytte til områder som ellers ikke blir brukt på grunn av høye flyttekostnader. Flytting ved hjelp av biltransport kan også ha tapsreducerende effekt fordi det skaper et brudd i tid og rom mellom reinflokken og rovviltet. I de tilfeller hvor reinen skal flyttes til områder som kan anses som mindre rovdyrutsatte beiteområder, kan tilskudd hjemles i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr*. Slike tiltak er ansett å ha god tapsreducerende effekt, jf. NIBIO-rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Men NIBIO skriver at selv om flytting til mindre rovviltutsatte beiteområder er sett på som et effektivt tiltak, er det spesielt tre ulemper som peker seg ut; om reinbeitedistriktet faktisk omfatter områder som er mindre rovviltutsatte, om de mindre rovviltutsatte områdene har gode nok beiter, og at flytting av «stedbundne» simler kan skape uro i flokken og at mer ressurser må brukes på gjeting.

Som et alternativ til tilskudd til biltransport, har vi de siste årene også gitt tilskudd til samling av rein med bruk av helikopter. Dette er for å effektivisere flyttingen slik at man kan unngå «strørein» eller flokker som står igjen i området det flyttes fra og som derfor vil være mer utsatt for tap enn hovedflokken. En effektiv tømning av rein i et område, kan bidra til at rovdryrmengden i området blir mindre når reinen flytter tilbake senere på året. Effektiv samling vil også indirekte kunne bidra til lavere tap ved at reindrifftsutøverne får bruke mer tid på gjeting i vinterbeite, i stedet for å bruke tid på å samle og gjete «strørein» og gjenværende småflokker. Dersom en slik samling skjer i forbindelse med flytting til mindre rovdyrutsatte områder, kan tilskuddet hjemles i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr*. Vi vurderer at en god samling kan ha de samme nevnte

tapsforebyggende effektene også der flytting mellom sesongbeiter ikke innebærer at man bruker mindre rovviltutsatte beiteområder. Da må evt. søknad om tilskudd til samling vurderes etter FKT-forskrifta § 5 c) *Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende*. Også tapsforebyggende tiltak som gjennomføres under tradisjonell flytting langs bakken, for eksempel bruk av nattkve og tilleggsføring, kan gi en direkte tapsreducerende effekt da man skiller rovdyr og beitedyr gjennom natta.

Statsforvalteren foreslår at søknader om tilskudd til samling og flytting av rein til mindre rovviltutsatte områder prioriteres der tiltaket kan forventes å være tapsreducerende, med hovedfokus på bruk av helikopter for effektiv samling i forkant av flyttinga, og til transport der reineier planlegger å flytte til mindre rovdyrutsatte områder som er vanskelig tilgjengelig på grunn av høye flyttekostnader. Ved behandling av de enkelte søknadene vil vi vurdere omfanget av evt. egenandel ut fra skillet mellom tiltaket som ordinær drift og som tapsforebyggende tiltak. Tilsagnsstørrelse vil også bli vurdert opp mot evt. tilskudd over reindriftsavtalen til flytting mellom sesongbeiter på grunn av manglende reinbeitekonvensjon med Sverige. Vi planlegger å gi fellessøknader fra reinbeitedistrikt en noe høyere prioritering med henvisning til FKT-forskriftas bestemmelser om prioritering av fellessøknader samt at dette kan bidra til å videreutvikle det interne selvstyre i reindriften i samsvar med oppdrag Statsforvalteren har på dette feltet.

Vi ser at tilskudd til flytting av rein til mindre rovdyrutsatte beiteområder i noen tilfeller kan føre til økte konflikter mellom reindriften og landbruk om rein utenfor lovlig beiteområde/på innmark. Statsforvalteren vil følge med på denne problemstillingen. Vi oppfordrer reinbeitedistriktene/reindriftsutøverne til å følge opp tilfeller med rein utenfor lovlig beiteområde (på innmark) nøye for å begrense problemet. Det oppfordrer til at reindriftsutøvere, grunneiere og kommuner bidrar til en god dialog for å finne løsninger lokalt.

Intensiv gjeting

I 2021 utbetalte Statsforvalteren ca. 460 000,- i FKT-tilskudd til intensiv gjeting i tilknytning til kalvinga. Det ble gitt tilskudd til siidaandeler, siidagrupper eller til reinbeitedistrikt. I år har vi mottatt 20 søknader med et samlet søknadsbeløp på kr ca. 1 300 000,-.

FKT-forskrifta § 5 b) åpner for at det kan gis tilskudd til intensiv gjeting av rein dersom det kombineres med andre tiltak. Tiltaket anses som et effektivt og et indirekte tapsreducerende tiltak forutsatt at midlene benyttes slik FKT-forskriften forutsetter ved at mer tilsyn øker sjansen for å oppdage kadaver, syke dyr, uro og en eventuelt akutt skadesituasjon, jf. *NIBIO rapport Vurdering av FKT-ordningen*. Det mest aktuelle tiltaket er intensiv gjeting i kombinasjon med tilleggsføring av rein i særlig utsatte perioder av året. Reinen er særlig utsatt for predasjon fra rovvilt under og i perioden like etter kalvinga. Det utvida tilsynet i kombinasjon med for eksempel føring kan bidra til at man får et overblikk over reinflokkene i sårbar periode og framstår som et godt utgangspunkt for videre dokumentering og vurdering av rovviltsituasjonen, samt at det også kan bidra til at rovvilt holder seg unna og man dermed kan redusere tapet av nyfødte kalver. En ulempe ved tiltaket er at det ikke er i tråd med et viktig prinsipp i tradisjonell reindriften om at simler skal få være mest mulig i fred under kalvingsperioden.

Rapporteringen fra i fjor viser at samtlige har opplevd en god tapsreducerende effekt. De fleste reineierne opplever at den menneskelige aktiviteten gjennom tilsynet i seg selv virker rovdryrskrekkende, men at effekten er best på snødekt mark. Det opplyses også om bedre kontroll på flokken i en sårbar periode og at de har et større overblikk over område dyra kalver i. Det kommer også fram i rapporteringen at det har vært tilfeller med tap, samt stort rovdryrtrykk hele perioden, men at tilsynet har virket å ha en mer positiv effekt enn hvis det ikke var gjennomført.

Vi anbefaler en prioritering av fellessøknader og at dette kan bidra til å videreutvikle det interne selvstyre i reindriften i samsvar med oppdrag Statsforvalteren har på dette feltet, ved at satsene per siidaandel økes med kr 10 000,- der det er en koordinering av tiltak i hele reinbeitedistriktet, for hele siidagrupper i distrikt som er delt inn i siidagrupper med ulike områdebruk, eller tilfeller der tre eller flere siidaandeler koordinerer, organiserer og rapporterer felles på intensiv gjeting i kalvinga.

Poenget med å gi tilskudd til dette tiltaket er å bidra til tilsyn ut over det reineier må forvente å gjøre selv som dyreeier og næringsutøver. Utgifter må derfor knyttes til arbeid som gjeter/hjelpere gjør. Vi erfarer at kvaliteten på rapporteringene varierer nokså mye. Dette fører ofte til merarbeid både for tilskuddsmottaker og Statsforvalter. For å oppnå en tilstrekkelig målstyring av tilskuddsmidlene, samtidig som rapporteringen er så enkel som mulig, foreslår vi følgende tiltak som kan finansieres:

- Lønnsutbetaling til gjeter.
- Fakturering fra foretak for gjeterarbeid.
- Bensinkostnader knyttet til gjeterarbeid som er finansiert i de to første punktene, med en fast sats på kr 250,- per dagsverk.

Kalving i gjerde

Kalving i gjerdet er hjemlet i FKT-forskrifta § 5 a) *Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr*. Tiltaket går ut på å holde reinflokken innenfor et gjerdeanlegg i perioden før kalvingen starter, til simlene har kalvet. Tiltaket gjennomføres i et svært begrenset omfang. Vi har i år mottatt en søknad om dette tiltaket.

Kalving i gjerde er ansett som et direkte tapsreducerende tiltak med god tapsreducerende effekt ifølge NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Imidlertid er tiltaket svært areal- og arbeidskrevende og bærer meg seg flere utfordringer. Dersom tiltaket iverksettes når det er snødekt mark, vil det kreves mye vedlikehold og justering av gjerde ettersom snøen smelter for å oppnå ønsket effekt. Erfaring viser også at det kreves store arealer for at dyrevelferden til reinen opprettholdes, og et minimumsareal på ca. 6 daa per simle er eksempelvis brukt hos siidaandeler i Finnmark. Det anbefales videre at man har tilgang på flere beiteområder slik at man kan flytte til andre gjerder for å unngå nedtråkket vegetasjon og ødeleggelse av framtidig beiter. Ved at dyra er inngjerdet på et begrenset området, må man tilleggsføre for å opprettholde simlenes kondisjon, og denne føring kan bidra til mindre tilgang på naturlige beiteplanter. Det vil også stilles krav til vedlikehold av god hygiene innenfor gjerde både med tanke på kontaminering med avføring, økt smittepress og behovet for bruk førkrybber og tilgjengelighet på rent vann. Selv om det er mange utfordringer med tiltaket, er det også fordeler. Reineierne vil få full oversikt over kalvetilgangen, samt generell oversikt over dyrene og deres helse. Tamhetsgraden i flokken vil øke, som kan føre til framtidig arbeid med reinflokken forenkles og at stressnivået deres reduseres. Selv om gjerdet i seg kan ikke forhindre tap til kongeørn, kan derimot den økte menneskelige aktiviteten i område virke rovdryrskrekkende.

Tiltaket er som nevnt svært areal-, tid- og kostnadskrevende og det er krevende å sikre god dyrevelferd. Vi har tidligere ikke prioritert bruk av FKT-midler til dette tiltaket. Vi foreslår at kalving i gjerde ikke skal være et prioritert tiltak i år heller, men at det i spesielle situasjoner åpnes for å kunne bruke noe midler til dette tiltaket etter tett dialog med aktuelle reindriftsutøvere, og evt. bruk av vilkår som bidrar til å sikre god dyrevelferd.

Tilleggsføring

I 2021 utbetalte Statsforvalteren ca. 1,6 millioner kroner i FKT-tilskudd til føring av rein både gjennom vinteren og tilknytning til kalving. I år har vi mottatt 24 søknader med et samlet søknadsbeløp på ca. kr 5 millioner i tillegg til at kr. 638 000,- har blitt utbetalt i desember 2021.

Tiltaket er hjemlet i FKT-forskrifta § 5 b) *Fôring av tamrein i korte perioder av året for å samle flokken med formål å unngå rovvilttap* og er ansett som et effektivt tiltak dersom det er stor fare for rovvilttap, jf. NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. NIBIO skriver at effekten er ansett som spesielt høy på vinteren i perioder med lite dagslys da fôringen både samler flokken, samt at tilsynet virker rovdryavskrekkende. Imidlertid påvirkes tiltaket ofte av dårlig sikt og vanskelige kjøreforhold. Selv om tiltaket kan gi reduserte rovvilttap, er det viktig å presisere at det i utgangspunktet ikke er et ønsket tiltak. Helst skal reinen klare seg på naturlig beiter, og fôring bør i utgangspunktet avgrenses til krisesituasjoner som for eksempel låste beiter og spesielle rovviltutfordringer. I områder hvor det driver utstrakt vinterfôring på grunn av rovvilttap, kan man med fordel arbeide med langsiktige løsninger for å redusere fôringsbehovet som for eksempel ved bedre tilgang på beiteområder med mindre rovdyr.

Ved fôring av rein er det viktig å ha kunnskap om hvordan man skal gjøre det på riktig måte. Vi viser i den sammenheng til at Veterinærinstituttet og NIBIO har publisert en oppdatert veileder om fôring av rein og fôringsrelaterte sykdommer. Videre har NIBIO har skrevet en rapport om utprøving av vinterfôring på Saltfjellet i 2015/2016.

Vi har de siste årene praktisert å gi tilskudd til tilleggsfôring av rein om vinteren dersom man ikke kan flytte til mindre rovviltutsatte vinterbeiter. Tiltaket må kombineres med intensiv gjeting av reinen som dekkes av reiene selv. I tillegg kommer andre kostnader utover kjøp av fôr som må dekkes av reiene selv. Tilskuddet er ment til tilleggsfôring på frimark og ikke i gjerdeanlegg. Derfor har vi i vilkårene skrevet at tilskudd i hovedsak skal benyttes til tilleggsfôring på frimark og utenfor gjerdeanlegg, og at fôrmengden ikke skal være større enn at minst 50 % av vinterfôret skal tas opp gjennom naturlig beiting.

Rapporteringen fra i fjor viser at brukerne generelt syns tiltaket har god eller meget god tapsreducerende effekt. Det bli opplyst om at reinflokkene opptrer samlet, at reinen blir mer vant til menneskelig aktivitet, at den menneskelige aktiviteten virker rovdryavskrekkende, samt en bedre kontroll på flokken og rovvilt i område. Selv om reiene har opplevd god effekt, er det også et fåtall som har rapportert om uro i flokkene og at de har vært plaget med rovvilt uansett om tiltaket har vært iverksatt.

Vi planlegger å gi fellessøknader fra reinbeitedistrikt en noe høyere prioritering med henvisning til FKT-forskriftas bestemmelser om prioritering av fellessøknader samt at dette kan bidra til å videreutvikle det interne selvstyre i reindriften i samsvar med oppdrag Statsforvalteren har på dette feltet.

Tidlig slakt av kalv

I 2021 utbetalte Statsforvalteren ca. 290 000,- i FKT-tilskudd til tidlig slakting av kalv. I år har vi mottatt fire søknader med et samlet søknadsbeløp på ca. kr 430 000,-. Kostnadene i søknadene er i hovedsak knyttet til bruk av helikopter.

Tidlig slakt er hjemlet i FKT-forskrifta § 5 c) *Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende* og er ansett som et tiltak med god tapsreducerende effekt, jf. NIBIO rapport *Vurdering av FKT-ordningen*. Stimulering av økt uttak av kalv er også i samsvar med reindriftsavtalen. Det økte uttaket av kalv tidlig på høsten kan bidra til redusert tap og bakgrunnen for dette er:

- Kalv er generelt mer utsatt en voksne for tap til både rovdyr og andre tapsårsaker
- Tilveksten til kalv er svært begrenset utover seinhøsten, så det er lite å vinne i slaktevekt på å vente med kalveslaktinga

- Tapet av rein til rovdyr øker utover høsten i den mørke årstida
- Ved å ha en lavere andel kalv på vinterbeite belastes disse beitene mindre og simlene kan prioritere egen kondisjon framfor å måtte ta vare på kalven
- Forskning viser at man i mange tilfeller kan høyne kjøttproduksjonen og lønnsomheten i reindrifta ved å øke kalveuttaket

Potensielle ulemper med tidlig slakt av kalv kan være forstyrrelser av brunsten dersom man samler rein før brunsten slipper, samt merarbeid og økte kostnader hvis det ikke er mulig å bruke snøskuter.

De siste årene har vi gitt tilskudd på kr 200,- per kalv som slaktes innen utgangen av oktober måned og som innrapporteres i henhold til regelverket. Det har ikke vært krav om noe regnskapsbilag eller dokumenterte utgifter. Vi har hatt en praksis med å forlenge fristen dersom for eksempel værforholdene eller slakterikapasiteten har gjort det vanskelig å rekke slakting til 31. oktober, men som hovedregel ikke lenger enn til 15. november.

Vi foreslår å øke satsen per kalv som slaktes fra kr 200,- til kr 300,-. I tillegg foreslår vi som i fjor, at det kan gis tilskudd til samling med helikopter før slakting slik at tiltaket lettere kan gjennomføres før det blir skuterføre. Videre foreslår at vi tidsfrist for tilskudd til slakt videreføres med 15. november, med mulighet for å søke om utsatt frist til 30. november av hensyn til værforhold, slakterikapasitet og evt. andre relevante forhold.

Andre tiltak

Vi har mottatt en søknad om kjøp av mobil gjeterhytte/gompi. Tidligere år har vi avslått slike søknader, men heller prioritert tilskudd til innleid ekstra mannskap. Vi foreslår å ikke prioritere midler til dette i år heller, da dette er utstyr som kan anses som den del av ordinær drift og ikke er direkte tapsforebyggende.

Jakt og felling

FKT-midler kan brukes til kompetanseheving og kurs som er knyttet til felling av rovvilt, forutsatt at tiltakene er i henhold til gjeldende regelverk og forvaltningsprinsipper. Slike tilskudd hjemles i FKT-forskrifta § 5 c) *Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende.*

I 2021 ble det brukt ca. kr 770 000,- til kompetanseheving av fem ulike kommunale/ interkommunale lag (Grane, Rana, Saltdal, Fauske og Sørfold og Hamarøy), til videreføring av Grane kommunens prosjekt med skadefelling av bjørn og til Prosjekt Utmarks jervejaktprosjekt. Noen av tiltakene ble ikke gjennomført som planlagt på grunn av korona-restriksjoner.

Vi foreslår å videreføre satsing på kompetanseheving knyttet til skadefelling og lisensfelling på samme måte som foregående år.

Akutt- og hastesaker

I 2021 ble det satt av ca. 1,2 millioner til skadefellingsutgifter, akuttsaker og andre hastesaker. Forbruket på denne budsjettposten endte på rett over 1 million kr.

Kostnader med skadefellingsforsøk

Med hjemmel i rovviltforskriften § 9a) kan kommunale skadefellingslag motta godtgjøring for skadefellingsforsøk. Videre kan alle fellingslag med hjemmel i forskriftens § 9 få dekket påløpte utgifter i forbindelse med skadefellingsforsøk. De samlede kostnadene til dette var i 2021 på ca. kr

335 000-. På vårvinteren 2021 ble det gjennomført vellykket skadefelling av gaupe i Saltdal på grunn av tap til rein. Sommeren 2021 ble det gjennomført forsøk på skadefelling av gaupe og jerv i Narvik, forsøk på skadefelling av jerv i deler av Fauske og Sørfold kommuner og forsøk på skadefelling av bjørn i Grane uten resultat. Skadefellinger blir i hovedsak gjennomført av kommunale skadefellingslag, mens noen få tillatelser gis til reindrifta eller andre egenorganisert skadefellingslag.

Akutte tiltak i beitenæringene

Statsforvalteren kan etter søknad gi tilskudd til beitenæringene til gjennomføring av akutte tapsforebyggende tiltak. I kommentarene til FKT-forskrifta § 5 *Tiltak med direkte tapsreducerende effekt* står det blant annet:

«For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilken rovviltart som er til stede i beiteområdet. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutt tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4.

For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stede:

- det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt*
- potensialet for fremtidig og vedvarende skade må være til stede*
- skadesituasjonen må være akutt og pågående»*

De siste årene har vi gjennom ordinær søknadsrunde gitt tilsagn til en del beitelag om FKT-midler i forkant av beitesesongen som kan brukes til kortvarig intensivt tilsyn dersom det oppstår akutte tapssituasjoner jf. kriteriene i FKT-forskrifta. Vi foreslår å videreføre denne praksisen. Slike tilsagn belaster ikke det budsjettet som vi foreslår å sette av til søknader som kommer inn løpende gjennom beitesesongen.

Av de avsatte akuttmidlene til løpende fordeling i 2021, ble ca. kr 110 000,- utbetalt til reindrifta i forbindelse med akutte tapssituasjoner. Midlene ble brukt til intensivering av tilsyn/gjeting (FKT-forskrifta § 5 b)). Vi erfarer at dette er et nyttig tiltak som bidrar til bedre oversikt over akutte skadesituasjoner, samt at gjeters tilstedeværelse kan virke rovdryavskrekkende. Intensivering av tilsyn/gjeting bidrar også til bedre grunnlag for å iverksette andre tiltak som for eksempel flytting av rein eller skadefelling av rovvilt. Rapporteringen fra gjennomførte tiltak er imidlertid varierende. Dette fører til ekstraarbeid både for tilskuddsmottaker og Statsforvalteren, og også noen tilfeller hvor de ikke får utbetalt tilskudd på grunn av manglende eller svært sen rapportering.

Videre ble det utbetalt rett i underkant av 570 000,- til tiltak i sauene næringa flere steder i fylket i forbindelse med akutte tapssituasjoner. Tidlig i beitesesongen ble det utbetalt ca. kr 34 000,- til forsinka slipp i et beiteområde i Narvik på grunn av tap til gaupe (FKT-forskrifta § 5 a)). Det ble også betalt ut ca. kr 100 000,- til ekstraordinært tilsyn i forbindelse med tap til gaupe i Rana og Sørfold, tap til gaupe og jerv i Narvik, og i forbindelse med tap til bjørn i Grane og Vefsn (FKT-forskrifta § 5 b)). Videre ble det utbetalt ca. kr 430 000,- på tidlig sankning av sau knyttet til to tapssituasjoner til jerv i Narvik og Fauske og en tapssituasjon knyttet til tap til bjørn i Grane (FKT-forskrifta § 5 a)).

Akuttmidler er et viktig virkemiddel for å iverksette raske tiltak i beitenæringene som kan oppstå gjennom året. De siste årene har de største beløpene gått til skadefellingsforsøk og til tiltak i sauene næringa. Vi foreslår å øke budsjettposten til akutte tiltak noe for å kunne bruke mer akuttmidler i reindrifta når det oppstår akutte tapssituasjoner. Det gir muligheten til å i større grad enn tidligere år å bidra til finansiering av kortvarig intensivt tilsyn med flere innleide gjeterer eller til en rask samling og flytting av rein til områder som er mindre utsatte for rovvilttap. Siste nevnte kan for

eksempel være aktuelt når småflokker ikke har blitt med i den ordinære samlingen eller sesongflyttingen. Økt bruk av akuttmidler nødvendigvis gå på bekostning av tilskudd til andre planlagte tapsforebyggende tiltak.

Konfliktdempende tiltak

FKT-midlene brukes primært til tiltak som kan bidra til reduserte tap av sau og rein. I tillegg kan det gis tilskudd til personer, kommuner og organisasjoner for tiltak som har hensikt å dempe konflikter forårsaket av rovvilt, jf. FKT-forskrifta § 7. Tiltaket skal bidra til økt kunnskap om og forståelse for rovvilt og/eller rovviltforvaltning og tiltak rettet mot barn og unge skal prioriteres.

I 2021 ble det bruk kr 200 000,- til videreføring av prosjektet «Rovdyrkunnskap» i regi av Nordland Nasjonalparksenter. På slutten av året ble det bruk kr 260 000,- til videreføring av samme prosjekt i 2022. Vi har i år ikke mottatt andre søknader om tilskudd som vi vurderer at hører inn under denne tiltakstypen.

FoU

I 2021 ble det gitt tilskudd til to FoU-prosjekter i Nordland:

- Prosjekt i regi av NIBIO i samarbeid med Nortura for å utrede og gjennomføre tapsreducerende tiltak hos utegangersau på kysten.
- Videreføring av prosjekt i regi av Nordlandsforskning om bruk av viltkamera til bestandsovervåking av rovvilt i Salten.

I 2022 har vi mottatt følgende søknader om FoU-prosjekter:

- NIBIO – prosjekt om ekstraordinært tilsyn i kalvingsperioden i Duokta reinbeitedistrikt.
- Nordlandsforskning – videreføring og utvidelse av prosjekt med bruk av viltkamera til bestandsovervåking av rovvilt i Salten.

Vi anbefaler at det åpnes for å gi tilskudd til begge disse prosjektene, og at Statsforvalteren har dialog med aktørene om hvordan prosjektene kan utformes for å få best mulig måloppnåelse.

Fordeling av evt. ubrukne midler på slutten av året

I forvaltningsplanen er det gitt føringer til fordeling av eventuelle ubrukne FKT-midler ved slutten av året:

- a) Restmidler kan benyttes til finansiering av flerårige prosjekter av større omfang
- b) Restmidlene kan benyttes til tiltak som initieres av rovviltnemnda eller Statsforvalteren
- c) Dersom mengden restmidler gir rom for det, kan disse benyttes til tiltak i reindriften som skal gjennomføres i vinterhalvåret. I slike tilfeller skal Statsforvalteren informere alle reinbeitedistrikt om muligheten til å søke midler innen en fastsatt frist. Slike midler blir utbetalt forskuddsvis i slutten av desember.

Tidligere år har nemnda behandlet en sak om fordeling av ubrukne FKT-midler på slutten av året. Vi foreslår i stedet at Statsforvalteren får fullmakt til å gjøre dette uten at det er en egen sak i nemnda på slutten av året. Dette fordi november og desember er en svært hektisk periode med erstatningsoppgjør for sau, og det er ønskelig å ikke måtte bruke tid på å forberede og avholde et nemndsmøte. Det vil også være mer smidig ved at vi trolig kan gi noe raskere svar til reindriften om tilgjengelige restmidler så snart vi har tilstrekkelig oversikt over årets forbruk. Bruken av restmidlene vil gjøres i samsvar med nemndas føringer for bruk av FKT-midler og i samsvar med føringene i forvaltningsplanen.

Tjenestekjøp, kap. 1420.21

Denne budsjettposten kan brukes til tjenestekjøp og forskningsaktivitet, for eksempel forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak, eller evaluering av effekter av igangsatte tiltak, jf. FKT-forskrifta § 6. Bakgrunnen for dette er en post egen post er for å sikre riktig budsjettering i tråd med Stortingets bevilgningsreglement der det er mer hensiktsmessig å kjøpe tjenester framfor utbetaling av tilskudd.

I 2021 var den økonomiske rammen for region 7 – Nordland på kr 500 000,- til denne posten.

Midlene ble brukt til:

- Bestandsregistrering av rovvilt – dusører jerv, gaupe og bjørn.
- Bestandsregistrering av rovvilt – kongeørn i Lofoten i 2021 og i Vesterålen i 2022.
- Kongeørnregistrering på Nesøya i Rødøy/Lurøy.
- Årlig reindriftsseminar i regi av SFNO.
- Prosjekt om mulige kroniske ørneskader hos tamrein.
- Drift av kvotetelefon for kvotejakt og lisensfelling.

I 2022 er rammen økt til kr 800 000,-. Vi forslår å videreføre praksis med bruk av disse midlene til bestandsregistrering i form av etablerte dusørordninger og mindre prosjekter, samt medfinansiering av Statsforvalterens årlige reindriftsseminar for reindrifta i Nordland. Videre foreslår vi at midlene kan brukes til drift av kvotetelefon for kvotejakt og lisensfelling og til gjennomføring av kurs for kommunale skadefellingslag.

Videre foreslår vi at det planlegges med at resterende midler kan brukes til FoU-prosjekter, og at Statsforvalteren løpende orienterer rovviltnemnda om aktuelle prosjekter.

Sak 7/2022 Eventuelt

Ingen eventuellsaker er mottatt ved utsendelse av saksframlegg.

Med hilsen

Kathrine Erikstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Tore Vatne
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Oppnevning av representanter til rovviltnemnda - region 7
- 2 Protokoll møte 6_2021
- 3 Oppnevning av nytt medlem til rovviltnemnda - region 7
- 4 Planleggingsramme for regionale rovviltnemnder 2022 - førebyggande og konfliktdempande tiltak (FKT) og drift.pdf
- 5 Akuttsaker
- 6 Brev til nemnda